

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

10. studenoga 2016. (*)

„Žalba – Državne potpore – Program potpora u korist nacionalnog javnog radijskog i televizijskog nakladnika – Obveze pružanja javnih usluga – Naknada – članak 106. stavak 2. UFEU-a – Odluka kojom se program potpora proglašava spojivim s unutarnjim tržištem – Izmjena načina financiranja – Porezne mjere – Porez nametnut operatorima naplatne televizije – Odluka kojom se izmijenjeni program potpora proglašava spojivim s unutarnjim tržištem – Uzimanje u obzir načina financiranja – Postojanje nužne namjenske veze između poreza i programa potpora – Izravni utjecaj poreznog prihoda na visinu potpore – Pokrivanje neto troškova nastalih pri ostvarivanju zadaće pružanja javne usluge – Konkurentski odnos između poreznog obveznika i primatelja potpore – Iskrivljavanje nacionalnog prava“

U predmetu C-449/14 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije, podnesene 23. rujna 2014.,

DTS Distribuidora de Televisión Digital SA, sa sjedištem u Tres Cantosu (Španjolska), koji zastupaju H. Brokelmann i M. Ganino, *abogados*,

žalitelj,

a druge stranke postupka su:

Europska komisija, koju zastupaju C. Urraca Caviedes, B. Stromsky i G. Valero Jordana, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u

tuženik u prvom stupnju,

Telefónica de España SA, sa sjedištem u Madridu (Španjolska),

Telefónica Móviles España SA, sa sjedištem u Madridu,

koje zastupaju F. González Díaz, F. Salerno i V. Romero Algarra, *abogados*,

Kraljevina Španjolska, koju zastupa A. Sampol Pucurull, u svojstvu agenta,

Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE), sa sjedištem u Madridu, koji zastupaju A. Martínez Sánchez i J. Rodríguez Ordóñez, *abogados*,

intervenijenti u prvom stupnju,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: R. Silva de Lapuerta, predsjednica vijeća, E. Regan (izvjestitelj), A. Arabadjiev, C. G. Fernlund i S. Rodin, suci,

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimaju?i u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. ožujka 2016.,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 7. srpnja 2016.,
donosi sljede?u

Presudu

1 Svojom žalbom DTS Distribuidora de Televisión Digital SA (u daljnjem tekstu: DTS) zahtijeva ukidanje presude Op?eg suda Europske unije od 11. srpnja 2014., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisija (T-533/10, u daljnjem tekstu: pobijana presuda, EU:T:2014:629) kojom je taj sud odbio njegovu tužbu za poništenje Odluke Komisije 2011/1/EU od 20. srpnja 2010. o programu potpora C 38/09 (ex NN 58/09) koji Španjolska namjerava provesti u korist španjolskog javnog radijskog i televizijskog nakladnika (RTVE) (SL 2011., L 1, str. 9.; u daljnjem tekstu: sporna odluka).

Okolnosti spora

2 DTS je društvo koje je na španjolskom tržištu specijalizirano za upravljanje naplatnom platformom digitalne satelitske televizije (Digital +) i za njezino djelovanje kao i za razvoj tematskih kanala.

3 Corporación de Radio y Televisión Española SA (u daljnjem tekstu: RTVE) španjolski je javni radijski i televizijski nakladnik kojem je povjerena funkcija javne usluge u tim područjima na temelju Leya 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal (Zakon br. 17/2006 o javnom radiju i televiziji) od 5. lipnja 2006. (BOE br. 134 od 6. lipnja 2006., str. 21270.).

4 Zakon br. 17/2006 predvi?ao je dvojni sustav financiranja RTVE-a, koji je, s jedne strane, raspolagao prihodima od svojih komercijalnih djelatnosti, osobito od prodaje oglasnog prostora, i, s druge strane, primao naknadu od španjolske države za ostvarivanje zada?e pružanja javne usluge.

5 Europska komisija odobrila je taj sustav financiranja Odlukom C (2005) 1163 *final* od 20. travnja 2005. koja se odnosi na državnu potporu u korist RTVE?a (E8/05) (sažetak u SL 2006., C 239, str. 17.) i Odlukom C (2007) 641 *final* od 7. ožujka 2007. koja se odnosi na financiranje mjera smanjenja broja zaposlenih u RTVE?u (NN 8/07) (sažetak u SL 2007., C 109, str. 2.).

6 Navedeni sustav financiranja izmijenjen je u Leyu 8/2009 de financiación de la Corporación de Radio y Televisión Española (Zakon br. 8/2009 o financiranju RTVE-a) od 28. travnja 2009. (BOE br. 210 od 31. kolovoza 2009., str. 74003.). Taj je zakon stupio na snagu 1. rujna 2009.

7 Zakon br. 8/2009 prije svega je predvi?ao da, po?evši od kraja 2009., oglašavanje, televizijska prodaja, sponzorstva i usluge pristupa ne?e više biti izvori financiranja RTVE-a. Jedini komercijalni prihodi kojima je RTVE mogao i dalje raspolagati nakon tog datuma bili su prihodi od pružanja usluga tre?ima i od prodaje vlastite produkcije. Ti su prihodi bili ograni?eni na iznos od oko 25 milijuna eura.

8 Da bi se nadoknadio gubitak ostalih komercijalnih prihoda, u ?lanku 2. stavku 1. to?kama (b) do (d) i u ?lancima 4. do 6. Zakona br. 8/2009 uvedeno je ili izmijenjeno više poreznih mjera (u daljnjem tekstu: predmetne porezne mjere), me?u kojima i novi porez u visini od 1,5 % na prihode operatora naplatne televizije sa sjedištem u Španjolskoj (u daljnjem tekstu: porez na operatore naplatne televizije). Udio tog poreza u RTVE-ovu prora?unu nije smio prelaziti 20 % od ukupne potpore namijenjene RTVE-u svake godine, a sav ve?i porezni prihod upla?ivao se u op?i

proračun španjolske države. Spomenuti je zakon predviđao, među ostalim, i novi porez na prihode operatora telekomunikacijskih usluga sa sjedištem u Španjolskoj.

9 Osim toga, zadržana je naknada za ispunjavanje obveza pružanja javnih usluga predviđena Zakonom br. 17/2006. Ako gore navedeni izvori financiranja ne bi bili dovoljni za pokrivanje svih RTVE-ovih troškova nastalih u ispunjavanju spomenutih obveza, španjolska bi država bila dužna na temelju članka 2. stavka 2. Zakona br. 8/2009 i članka 33. Zakona br. 17/2006 nadoknaditi tu razliku, pretvarajući dvojni sustav financiranja RTVE-a u gotovo isključivo javni sustav.

10 Naposljetku, članak 3. stavak 2. Zakona br. 8/2009 predviđao je gornju granicu RTVE-ovih prihoda. Tijekom dviju godina, 2010. i 2011., ukupni iznos navedenih prihoda nije smio prelaziti 1200 milijuna eura godišnje, što je također odgovaralo gornjoj granici njegovih troškova za svaku poslovnu godinu. Tijekom 2012. do 2014. godine maksimalno povećanje tog iznosa bilo je utvrđeno na 1 %, a za nadolazeće godine povećanje je bilo određeno s obzirom na godišnju promjenu indeksa potrošačkih cijena.

11 Nakon što joj je 22. lipnja 2009. podnesena pritužba koja se odnosila na prijedlog zakona na temelju kojeg je donesen Zakon br. 8/2009, Komisija je 2. prosinca 2009. priopćila Kraljevini Španjolskoj svoju odluku o pokretanju postupka predviđenog člankom 108. stavkom 2. UFEU-a u pogledu izmjene sustava financiranja RTVE-a (sažetak u SL 2010., C 8, str. 31.).

12 Komisija je 18. ožujka 2010. pokrenula postupak zbog povrede obveze države članice predviđene člankom 258. UFEU-a smatrajući da je porez nametnut na prihode telekomunikacijskih usluga protivan članku 12. Direktive 2002/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o ovlaštenju u području elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (SL 2002., L 108, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 53., str. 62.). Komisija je 30. rujna 2010. u obrazloženom mišljenju zatražila od Kraljevine Španjolske da ukine taj porez zbog njegove neusklađenosti s navedenom direktivom.

13 Komisija je 20. srpnja 2010. donijela spornu odluku, u kojoj je utvrdila da je izmjena sustava financiranja RTVE-a koja je predviđena Zakonom br. 8/2009 spojiva s unutarnjim tržištem na temelju članka 106. stavka 2. UFEU-a. U tom pogledu Komisija je, među ostalim, ocijenila da predmetne porezne mjere nisu činile sastavni dio novih elemenata potpore predviđenih tim zakonom i da eventualna neusklađenost tih poreznih mjera s Direktivom 2002/20 stoga nije utjecala na ocjenu spojivosti te potpore s unutarnjim tržištem. Komisija je isto smatrala da je izmijenjeni sustav financiranja RTVE-a u skladu s člankom 106. stavkom 2. UFEU-a jer poštuje načelo proporcionalnosti.

Pobijana presuda

14 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 24. studenoga 2010. DTS je pokrenuo postupak za poništenje sporne odluke. U prilog osnovanosti tog zahtjeva DTS je istaknuo tri tužbena razloga, koja temelji, kao prvo, na povredi pojma „potpore“ u smislu članka 107. UFEU-a kada je riječ o odvojivosti predmetnih poreznih mjera, kao drugo, na povredi članka 106. stavka 2. UFEU-a te, kao treće, na povredama članaka 49 i 63. UFEU-a.

15 Opći sud pobijanom presudom odbio je sve tužbene razloge koji se odnose na meritum, a time i tužbu u cijelosti.

Postupak pred Sudom i zahtjevi stranaka u žalbenom postupku

16 DTS, koji podupiru Telefónica de España SA i Telefónica Móviles España SA (u daljnjem tekstu zajedno nazvani: društva Telefónica), svojom žalbom od Suda zahtijeva da:

- ukine pobijanu presudu;
- poništi spornu odluku ili, podredno, vrati predmet Op?em sudu te
- naloži Komisiji i drugim strankama snošenje troškova u postupcima pred Sudom i Op?im sudom.

17 Komisija zahtijeva od Suda da odbije žalbu i naloži DTS-u snošenje troškova. Kraljevina Španjolska i RTVE ponajprije isti?u nedopuštenost žalbe, dok podredno od Suda zahtijevaju da je odbije kao neosnovanu.

18 Društva Telefónica podnijela su protužalbu kojom od Suda zahtijevaju da ukine pobijanu presudu i naloži Komisiji i ostalim strankama koje su intervenirale u njezinu potporu snošenje troškova u postupcima pred Sudom i Op?im sudom. RTVE, Kraljevina Španjolska i Komisija zahtijevaju odbijanje te protužalbe.

O žalbi

19 U prilog osnovanosti žalbe DTS isti?e tri žalbena razloga, ali prije toga pojašnjava da njome Op?em sudu prigovara isklju?ivo to što je u pobijanoj presudi ocijenio pravilnim Komisijin zaklju?ak prema kojem, kako se to u spornoj odluci navodi, ona ne mora ispitivati uskla?enost poreza na operatore naplatne televizije s Ugovorom o FEU-u.

20 Prvi žalbeni razlog temelji se na povredi ?lanka 107. stavka 1. UFEU-a po?injenoj pogrešnim tuma?enjem pojma potpore. Drugi žalbeni razlog temelji se na povredi te odredbe po?injenoj time što je Op?i sud u pobijanoj presudi propustio u cijelosti preispitati postojanje potpore te time što je iskrivio španjolsko pravo. Tre?i žalbeni razlog temelji se na povredi prava prilikom primjene ?lanka 106. stavka 2. UFEU-a

Dopuštenost žalbe

Argumentacija stranaka

21 RTVE tvrdi da je žalba, promatrana u cjelini, nedopuštena jer sa svojih 40 stranica osjetno prelazi maksimalnu duljinu od 25 stranica koju dopuštaju Prakti?ne upute za stranke koje se odnose na predmete pred Sudom (SL 2014., L 31, str. 1.; u daljnjem tekstu: Prakti?ne upute), pri ?emu DTS nije opravdao to prekora?enje.

22 K tome, RTVE i Kraljevina Španjolska ocjenjuju da se u žalbi precizno ne navodi koje to?ke presude pobija. Žalba se time svodi na ponavljanje argumenata iz prvostupanjskog postupka.

23 DTS smatra da je njegova žalba dopuštena.

Ocjena Suda

24 Kao prvo, valja istaknuti da su Prakti?ne upute za stranke indikativne i nisu pravno obvezuju?e. Naime, kao što to proizlazi iz uvodnih izjava 1. do 3. Prakti?nih uputa, one su donesene kako bi se, u interesu dobrog sudovanja i radi ve?e preglednosti, dopunila i pojasnila pravila koja se primjenjuju tijekom postupka pred Sudom i one nemaju za cilj zamijeniti relevantne odredbe Statuta Suda Europske unije i Poslovnika Suda (vidjeti u tom smislu rješenje predsjednika

Suda od 30. travnja 2010., Ziegler/Komisija, C-113/09 P(R), neobjavljeno, EU:C:2010:242, t. 33.).

25 Tako je iz teksta točke 20. Praktičnih uputa, prema kojem „žalba [...], osim u slučaju posebnih okolnosti, ne smije sadržavati više od 25 stranica“, jasno vidljivo da se tom odredbom ne propisuje apsolutno ograničenje broja stranica o kojem bi ovisila dopuštenost žalbe, nego se strankama u tom pogledu daje preporuka.

26 Iz toga proizlazi da se žalba ne može odbaciti kao nedopuštena zato što prelazi određeni broj stranica.

27 Kao drugo, valja podsjetiti da se – sukladno članku 256. stavku 1. podstavku 2. UFEU-a, članku 58. stavku 1. Statuta Suda Europske unije i članku 168. stavku 1. točki (d) Poslovnika – u žalbi moraju precizno navesti pobijani dijelovi presude čije se ukidanje traži te pravni argumenti koji posebno podupiru taj zahtjev, inače će žalba ili dotični žalbeni razlog biti nedopušten (vidjeti osobito presudu od 10. srpnja 2014., Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 29. i navedenu sudsku praksu).

28 Iz spomenutih odredbi također proizlazi da je žalba nedopuštena ako se u njoj samo ponavljaju razlozi i argumenti koji su već istaknuti pred Općim sudom, uključujući i one utemeljene na činjenicama koje je taj sud izričito odbio. Naime, takva žalba u stvarnosti predstavlja zahtjev za preispitivanje tužbe podnesene Općem sudu, što nije u nadležnosti Suda u okviru žalbenog postupka (vidjeti presudu od 30. svibnja 2013., Quinn Barlo i dr./Komisija, C-70/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:351, t. 26. i navedenu sudsku praksu).

29 Suprotno tomu, ako žalitelj osporava tumačenje ili primjenu prava Unije koju je dao Opći sud, o pravnim pitanjima ocijenjenima u prvom stupnju može se ponovno raspravljati tijekom žalbenog postupka. Doista, ako žalitelj ne bi mogao temeljiti svoju žalbu na razlozima i argumentima već korištenima pred Općim sudom, žalbenom bi se postupku oduzeo dio njegova smisla (vidjeti presudu od 30. svibnja 2013., Quinn Barlo i dr./Komisija, C-70/12 P, neobjavljena, EU:C:2013:351, t. 27. i navedenu sudsku praksu).

30 Valja utvrditi da je u predmetnom slučaju iz žalbe vidljivo da je DTS jasno i precizno naznačio točke pobijane presude na koje se žalbeni razlozi odnose kao i razloge zbog kojih smatra da ona sadržava pogreške koje se tiču prava.

31 Nadalje, suprotno onomu što tvrde RTVE i Kraljevina Španjolska, DTS se u svojoj žalbi nije ograničio na ponavljanje argumenata istaknutih u prvostupanjskom postupku. Naime, DTS u bitnome osporava način na koji je Opći sud tumačio i primijenio pravo Unije, osobito članak 107. stavak 1. UFEU-a, kada je u pobijanoj presudi ocijenio da porez na operatore naplatne televizije čiji je on obveznik ne čini sastavni dio potpore pružene RTVE-u, dok mu u preostalom dijelu prigovara mnogobrojna iskrivljavanja koja navedena presuda sadržava.

32 Slijedom navedenoga, predmetnu žalbu treba ocijeniti dopuštenom.

33 Stoga valja pristupiti ispitivanju njezine osnovanosti, tako što će se najprije razmotriti drugi, a potom prvi i treći žalbeni razlog.

Drugi žalbeni razlog, utemeljen na povredi članka 107. stavka 1. UFEU-a, počinjenoj time što Opći sud u pobijanoj presudi nije u cijelosti preispitao postojanje potpore te time što je iskrivio španjolsko pravo

Argumentacija stranaka

34 DTS i društva Telefónica ističu da Opći sud nije u cijelosti preispitao Komisijinu ocjenu koja

se odnosi na uvjete iz točka 106. do 111. presude od 22. prosinca 2008., Régie Networks (C-333/07, EU:C:2008:764). Naime, Opći sud, prema njihovu mišljenju, nije ispitao u kojoj mjeri procijenjeni iznos prihoda utječe na izračun potpore, iskrivljujući u tom pogledu u točkama 65. do 70. pobijane presude odredbe nacionalnog prava na koje se oslonio kada je izvodio zaključak o tome da iznos sredstava prikupljenih na ime poreza na operatore naplatne televizije ne utječe na visinu potpore koju RTVE prima, pri čemu je u cijelosti propustio uzeti u obzir ostale relevantne odredbe tog prava.

35 Kao prvo, DTS tvrdi da, suprotno onomu što je Opći sud ocijenio u točki 69. te presude, članak 2. stavak 2. Zakona br. 8/2009 ne obvezuje državu na to da, ako prihodi kojima raspolaže RTVE nisu dostatni za pokrivanje neto troškova povezanih sa zadaćom pružanja javne usluge, osigura sredstva iz svojeg općeg proračuna kako bi pokrila te objektivno utvrđene troškove. Naime, s jedne strane, ta odredba nalaže državi obvezu dopunjavanja „predviđenog proračuna“ za RTVE ako je prilikom njegova izvršavanja iznos poreznih prihoda niži od proračunske projekcije. Osim toga, doprinos iz općeg proračuna države, prema njegovu mišljenju, nije dopušten ako su troškovi viši od proračunske projekcije.

36 K tome, DTS tvrdi da članak 2. stavak 2. Zakona br. 8/2009 treba tumačiti u vezi s člankom 34. Zakona br. 17/2006 i člankom 44. Mandato-marco a la Corporación RTVE previsto en el artículo 4 de la Ley 17/2006 de la radio y la televisión de titularidad estatal, aprobado por los Plenos del Congreso de los Diputados y del Senado (Okvirni mandat dodijeljen RTVE-u na temelju članka 4. Zakona br. 17/2006 o javnom radiju i televiziji i odobren na plenarnoj sjednici Zastupničkog doma i Senata) (BOE br. 157 od 30. lipnja 2008., str. 28833.)

37 Naime, iz potonjih odredaba, koje Opći sud nije uzeo u obzir, proizlazi da RTVE sam utvrđuje svoj proračun vodeći računa ne samo o predviđenim troškovima zadaće pružanja javne usluge nego i o predviđenim prihodima, uključujući one od predmetnih poreznih mjera. Prema tome, ako je stvarni prihod od tih mjera manji od iznosa za koji se predviđa da će biti prikupljen i ne omogućava pokrivanje troškova pružanja javne usluge proračunskim sredstvima RTVE-a, država je dužna dopuniti „predviđeni proračun“ sredstvima općeg proračuna. Međutim, „predviđeni proračun“ treba utvrditi na osnovi predviđenog iznosa prihoda koji potječu, među ostalim, od poreza na operatore naplatne televizije, zbog čega taj iznos izravno utječe na visinu iznosa potpore. Utjecaj prihoda od tog poreza na izvršavanje proračuna ne treba stoga, prema DTS-ovu mišljenju, miješati s utjecajem predviđenog iznosa prihoda od spomenutog poreza na početno utvrđivanje proračuna i, prema tome, na visinu iznosa potpore.

38 Društva Telefónica dodaju da postoje jasni pokazatelji koji opovrgavaju moguće dodatno financiranje iz sredstava općeg proračuna države, s obzirom na to da je u obrazloženju Zakona br. 8/2009 navedeno, primjerice, to da se „ne čini razumnom mogućnost da će zajamčeno financiranje uzrokovati povećanje doprinosa države“. Osim toga, smatraju da je riječ o mogućnosti koja je podređena. Naime, da bi država financirala dio troškova obveze pružanja javne usluge, trebaju biti ispunjena dva uvjeta. Kao prvo, za dotičnu poslovnu godinu prihod od poreza na operatore naplatne televizije treba biti manji od troškova nastalih pri ostvarivanju zadaće pružanja javne usluge i, kao drugo, iznos u prihvratnim fondovima mora biti nedostatan za pokrivanje RTVE-ovih troškova u toj poslovnoj godini. Činjenica da je tom odredbom ustanovljeno jamstvo države koje je ograničeno na opisani način i koje predstavlja novu potporu ne onemogućava, prema mišljenju spomenutih društava, to da se potpora pružena RTVE-u utvrdi na osnovi prihoda od tog poreza i da se, ako oni nisu dostatni, država pobrine za nadoknađivanje razlike.

39 Kao drugo, DTS zamjera Općem sudu da je u točkama 66. do 68. pobijane presude iskrivio članak 33. Zakona br. 17/2006 i članak 8. Zakona br. 8/2009 kada je riječ o ulozi države u služajevima u kojima prihodi od poreza na operatore naplatne televizije prelaze neto troškove

pružanja javne usluge. Naime, s jedne strane, DTS ne smatra relevantnom činjenicu da je najviši iznos RTVE-ovih prihoda ograničen jer je važno provjeriti određuje li se, u okvirima tog ograničenja, iznos potpore s obzirom na predviđene prihode od tog poreza. S druge strane, Opći sud, prema njegovu mišljenju, ograničio se na utvrđenje da iz članka 8. stavka 3. Zakona br. 8/2009 proizlazi da se višak uplaćen u prijevne fondove ne može upotrijebiti za RTVE bez izričitog odobrenja Ministarstva gospodarstva i financija, zanemarujući prvi dio te odredbe, prema kojem se „[s]redstva iz fondova mogu koristiti isključivo za nadoknađivanje gubitaka iz prethodnih poslovnih godina te za suočavanje s nepredviđenim okolnostima koje su povezane s pružanjem javne usluge“. Međutim, visina tih dodatnih sredstava nužno ovisi o prihodima od poreza jer se spomenuti fond njima puni.

40 Društva Telefónica usto tvrde da je Opći sud na pogrešan način protumačio članak 33. stavak 1. Zakona br. 17/2006 i članak 3. stavak 2. Zakona br. 8/2009 kada je utvrdio da te odredbe uklanjaju bilo kakvu vezu između iznosa potpore i iznosa prikupljenih na temelju predmetnih poreznih mjera. S jedne strane, činjenica da postoji mogućnost uplaćivanja prihoda u opći proračun države tek je podređena. Naime, samo oni prihodi koji prelaze granicu od 10 % RTVE-ovih godišnjih troškova uplaćuju se u državni proračun. S druge strane, iz navedenoga ne proizlazi da visina potpore ne ovisi o visini poreznih prihoda. Iako je člankom 33. stavkom 1. Zakona br. 17/2006 utvrđeno ograničenje visine potpore, to ne sprečava da se u granicama koje je odredio zakonodavac ukupni prihod od poreza pretvori u potporu.

41 Društva Telefónica k tome dodaju da je iz više dokaznih elemenata vidljivo da država nije spremna dopuniti RTVE-ov proračun. Iako datiraju iz vremena nakon donošenja sporne odluke, ti dokazi potvrđuju formulaciju iz pripremnih akata za donošenje Zakona br. 8/2009 prema kojoj se „ne čini razumno moguće da će zajamčeno financiranje uzrokovati povećanje doprinosa države“.

42 RTVE, Kraljevina Španjolska i Komisija smatraju da je drugi žalbeni razlog nedopušten i u svakom slučaju potpuno pravno neosnovan.

Ocjena Suda

43 Valja podsjetiti na ustaljenu sudsku praksu Suda prema kojoj je on na temelju članka 256. UFEU-a nadležan isključivo za to da, nakon što je Opći sud utvrdio ili ocijenio činjenice, nadzire njihovu pravnu kvalifikaciju i pravne posljedice koje je Opći sud iz njih izveo. Ocjena činjenica ne predstavlja, dakle, osim u slučaju iskrivljavanja dokaza podnesenih pred Općim sudom, pravno pitanje koje je kao takvo podložno nadzoru Suda (vidjeti osobito presudu od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 78.).

44 Stoga, što se tiče ispitivanja u okviru žalbe ocjene Općeg suda glede nacionalnog prava, Sud je nadležan samo utvrditi je li došlo do iskrivljavanja tog prava (vidjeti presudu od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 79. i navedenu sudsku praksu).

45 U tom pogledu važno je podsjetiti da iskrivljavanje mora biti jasno vidljivo iz dokumenata, bez potrebe novog ocjenjivanja činjenica i dokaza (presuda od 3. travnja 2014., Francuska/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, t. 80.).

46 U predmetnom slučaju valja podsjetiti da je Opći sud u točkama 65. do 86. pobijane presude, uzimajući u obzir tekst Zakona br. 8/2009, zaključio, prihvaćajući tako pravilnost Komisijine ocjene, da iznos potpore namijenjene RTVE-u ne ovisi o iznosu poreza prikupljenog od DTS-a jer je iznos potpore utvrđen s obzirom na neto troškove nastale pri ostvarivanju RTVE-ove zadaće pružanja javnih usluga.

47 U tom je pogledu Op?i sud, s jedne strane, u to?ki 66. te presude istaknuo da ?e – u slu?aju da prihodi kojima RTVE raspolaže premaše troškove nastale pri ostvarivanju zada?e pružanja javne radiodifuzijske usluge – ostvareni višak, na temelju ?lanka 33. Zakona br. 17/2006, biti upla?en u pri?uvne fondove ili u državni prora?un, ovisno o tome je li taj višak manji ili ve?i od 10 % godišnjih troškova na teret RTVE-ova prora?una. Kada je rije? o prvom slu?aju, Op?i je sud u to?ki 67. pobijane presude pojasnio da iz ?lanka 8. Zakona br. 8/2009 proizlazi da se upla?ena sredstva mogu upotrijebiti samo uz izri?ito odobrenje Ministarstva gospodarstva i financija i da, ako se ne upotrijebe tijekom ?etiri godine, moraju poslužiti smanjenju naknada na teret op?eg prora?una španjolske države. Usto je Op?i sud u to?ki 68. pobijane presude napomenuo da ?lanak 3. stavak 2. Zakona br. 8/2009 predvi?a najviši mogu?i iznos RTVE-ovih prihoda, koji je odre?en u visini od 1200 milijuna eura za 2010. i 2011., te da ?e se iznosi iznad te granice izravno upla?ivati u op?i prora?un španjolske države.

48 S druge strane, u to?kama 69., 76. i 80. pobijane presude Op?i sud je utvrdio da ?e se na temelju ?lanka 2. stavka 2. Zakona br. 8/2009, u slu?aju da prihodi kojima RTVE raspolaže ne budu dovoljni za pokrivanje troškova nastalih pri ostvarivanju zada?e pružanja javne radiodifuzijske usluge, manjak nadoknaditi doprinosima iz op?eg prora?una španjolske države.

49 Me?utim, treba napomenuti da se DTS i društva Telefónica u predmetnom slu?aju u stvarnosti ograni?avaju na kritiku tuma?enja nacionalnog prava koje je Op?i sud prihvatio u to?kama 65. do 86. pobijane presude, pod krinkom prigovora da je taj sud po?inio pogrešku koja se ti?e prava prilikom provo?enja sudskog nadzora nad spornom odlukom i da je iskrivio spomenute odredbe nacionalnog prava, propuštaju?i uzeti u obzir neke druge. Oni na taj na?in nastoje ishoditi alternativno tuma?enje i, prema tome, novu ocjenu ?injenica i dokaza, pozivaju?i se, me?u ostalim, na nacionalne odredbe o kojima se nije raspravljalo u prvom stupnju. Navedene stranke uop?e ne idu za tim da se utvrdi da je Op?i sud izvodio zaklju?ke koji su o?ito protivni spomenutom nacionalnom pravu ili da je u odnosu na dijelove spisa tom pravu pripisao doseg koji mu o?ito ne pripada.

50 U tim okolnostima, drugi žalbeni razlog valja odbaciti kao nedopušten.

Prvi žalbeni razlog, utemeljen na povredi ?lanka 107. stavka 1. UFEU?a po?injenoj zbog pogrešnog tuma?enja pojma potpore

Prvi dio, utemeljen na tome da postoje?i odnos izme?u poreza na operatore naplatne televizije i potpore dodijeljene RTVE-u nije usporediv s odnosom koji postoji izme?u poreza op?e primjene i oslobo?enja od tog poreza

– Argumentacija stranaka

51 DTS smatra da je Op?i sud po?inio pogrešku koja se ti?e prava kada je u to?kama 92. i 93. pobijane presude ocijenio da je cilj njegove tužbe dovesti u pitanje sudsku praksu Suda proizišlu iz presude od 20. rujna 2001., Banks (C-390/98, EU:C:2001:456). Naime, ta se sudska praksa, prema njegovu mišljenju, odnosi isklju?ivo na situaciju u kojoj su odre?ene kategorije poduzetnika oslobo?ene poreza op?e primjene. DTS se u predmetnom slu?aju ne bi protivio napla?ivanju poreza na operatore naplatne televizije zato što RTVE uživa oslobo?enje od tog poreza koje ?ini državnu potporu. On, me?utim, isti?e da nametnuti mu porez sam za sebe ima narav potpore, s obzirom na to da je nesimetri?an i da mu je cilj izravno financiranje programa potpora u korist RTVE-a, baš kao u slu?aju poreza spornog u predmetu u kojem je 7. rujna 2006. donesena presuda Laboratoires Boiron (C-526/04, u daljnjem tekstu: presuda Laboratoires Boiron, EU:C:2006:528).

52 RTVE i Komisija smatraju da je žalbeni razlog u ovom dijelu bespredmetan te u svakom slučaju neosnovan, što tvrdi i Kraljevina Španjolska.

– Ocjena Suda

53 Treba podsjetiti da je Opći sud u točkama 92. i 93. pobijane presude utvrdio da je DTS, argumentima koji se temelje na povredi članka 107. stavka 1. UFEU-a, zbog postojeće veze između predmetnih poreznih mjera i konkurentne prednosti koju uživa RTVE, nastojao dovesti u pitanje načelo proizišlo iz ustaljene sudske prakse Suda utvrđene u točki 80. presude od 20. rujna 2001., Banks (C-390/98, EU:C:2001:456) prema kojem se obveznici plaćanja nekog obveznog doprinosa ne mogu pozivati na to da oslobodjenje koje uživaju druge osobe predstavlja državnu potporu kako bi izbjegli plaćanje tog doprinosa.

54 Prigovor koji je u tom pogledu istaknuo DTS u okviru prvog dijela prvog žalbenog razloga ni na koji način ne može dovesti do ukidanja pobijane presude jer Opći sud, kao što to s pravom naglašavaju RTVE i Komisija, nije odbio DTS-ove argumente u dijelu obrazloženja sadržanom u točkama 92. i 93. te presude, nego u dijelu u točkama 94. do 105., koji se odnosi na mjerodavnost presude Laboratoires Boiron prilikom ispitivanja predmetne potpore i koji je obuhvaćen drugim dijelom ovog žalbenog razloga.

55 Slijedom navedenoga, prvi dio prvog žalbenog razloga valja odbiti kao bespredmetan.

Drugi dio, utemeljen na tome da je porez na operatore naplatne televizije asimetričan i čini potporu u smislu presude Laboratoires Boiron

– Argumentacija stranaka

56 Kao prvo, DTS tvrdi da je porez na operatore naplatne televizije dio potpore pružene RTVE-u jer je riječ o asimetričnom porezu koji se može usporediti s onim spornim u predmetu Laboratoires Boiron. Naime, riječ je o porezu koji je nametnut samo jednoj kategoriji operatora, operatorima naplatne televizije, koji su u konkurentskom odnosu s RTVE-om. DTS smatra da potpora na taj način istodobno proizlazi iz činjenice da je, s jedne strane, konkurent korisnika potpore obveznik poreza i da je, s druge strane, prihod od tog poreza namijenjen financiranju predmetne potpore.

57 DTS nadalje ističe da razlike između poreza na operatore naplatne televizije i poreza analiziranog u presudi Laboratoires Boiron koje je utvrdio Opći sud nisu relevantne.

58 Kao prvo, prema njegovu mišljenju nije presudna činjenica koju Opći sud ističe u točki 100. pobijane presude, a to je da glavna svrha poreza na operatore naplatne televizije nije ponovno uravnotežiti uvjete tržišnog natjecanja između RTVE-a i drugih operatora. Naime, pojam potpore objektivno je pojam. U svakom slučaju, svrha tog poreza vrlo je slična onoj poreza spornog u predmetu u kojem je donesena presuda Laboratoires Boiron jer se njime nastoji doprinijeti financiranju RTVE-ovih troškova prilikom ostvarivanja zadaće pružanja javne usluge.

59 Kao drugo, nije pravilno smatrati, kako je to učinio Opći sud u točki 101. pobijane presude, da je veza između poreza na operatore naplatne televizije i potpore slabija od one ustanovljene u presudi Laboratoires Boiron. U tom pogledu DTS smatra da je Opći sud pogrešno utvrdio da eventualna nespojivost tog poreza s pravom Unije ne bi izravno dovela u pitanje potporu pruženu RTVE-u. On smatra da je u pobijanoj presudi zanemarena činjenica da obveza doprinosanja financiranju konkurenta koja mu je nametnuta izaziva dodatno narušavanje tržišnog natjecanja koje proizlazi iz prijenosa sredstava konkurentu. RTVE na taj način uživa konkurentsku prednost

na tržištu audiovizualnih sadržaja, ne samo zbog sredstava koja prima radi ostvarivanja zadaće pružanja javne usluge nego i zbog činjenice da se tim sredstvima ne koriste njegovi konkurenti. Ta bi prednost u potpunosti nestala kada bi se ukinuo porez na operatore naplatne televizije.

60 Kao treće, DTS smatra da je Opći sud u točkama 102. do 104. pobijane presude pogrešno zaključio da se, za razliku od situacije u predmetu u kojem je donesena presuda Laboratoires Boiron, visina potpore pružene RTVE-u ne utvrđuje prema iznosu poreza na operatore naplatne televizije. Naime, iznos koji je na ime tog poreza nametnut DTS-u povećava RTVE-ovu konkurentsku prednost u predmetnom slučaju jer, što je taj iznos veći, manje je sredstava kojima DTS raspolaže kako bi se uključio u tržišno natjecanje s RTVE-om. Veza između spomenutog poreza i potpore na taj je način jača od one ustanovljene u predmetu Laboratoires Boiron. Naime, Komisija je, prema DTS-ovu mišljenju, u spornoj odluci došla do zaključka da prijenos javnih sredstava RTVE-u čini državnu potporu u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a.

61 Društva Telefónica smatraju, kao prvo, da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava usko tumačenje uvjete koje je potrebno ispuniti da bi način financiranja potpore bio njezin sastavni dio, iako pravila u području državnih potpora valja teleološki tumačiti.

62 Kao drugo, društva Telefónica ističu da uvjeti koji su ustanovljeni u sudskoj praksi Suda, a tiču se utvrđivanja je li određena porezna mjera sastavni dio potpore – to jest da je porez namijenjen financiranju predmetne potpore i da njime ostvareni prihodi izravno utječu na njezinu visinu – nisu različiti i kumulativni. Naime, sama namjena podrazumijeva postojanje nužne veze između visine prihoda i potpore. Opći sud tako je pogrešno protumačio presudu od 13. siječnja 2005., Streekgewest (C-174/02, EU:C:2005:10) jer je u njoj Sud isključivo ispitivao postoji li na temelju mjerodavnih nacionalnih propisa nužna namjenska veza između poreza i potpore, pri čemu je ocijenio da je u slučaju potvrdnog odgovora utjecaj porezne mjere na visinu potpore logična posljedica.

63 Kao treće, društva Telefónica smatraju da je Opći sud pogrešno protumačio presudu od 21. listopada 2003., van Calster i dr. (C-261/01 i C-262/01, EU:C:2003:571) kao i presudu od 27. studenoga 2003., Enirisorse (C-34/01 do C-38/01, EU:C:2003:640). Činjenica da se Sud nije izjašnjavao o uvjetu izravnog utjecaja porezne mjere na iznos potpore ne znači da je to smatrao dodatnim uvjetom prilikom utvrđivanja je li način financiranja potpore njezin sastavni dio, već se može objasniti time da su se spomenute presude odnosile na prve slučajeve u kojima je Sud odlučivao o pitanju odvojivosti.

64 RTVE, Kraljevina Španjolska i Komisija smatraju da je drugi dio prvog žalbenog razloga neosnovan.

– Ocjena Suda

65 Treba podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda, porezi ne ulaze u područje primjene odredbi Ugovora koje se odnose na državne potpore, osim ako predstavljaju način financiranja mjere potpore i tako čine njezin sastavni dio (presude od 13. siječnja 2005., Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, t. 25.; od 13. siječnja 2005., Pape, C-175/02, EU:C:2005:11, t. 14. i od 27. listopada 2005., Distribution Casino France i dr., C-266/04 do C-270/04, C-276/04 i C-321/04 do C-325/04, EU:C:2005:657, t. 34.).

66 Naime, s jedne strane, moguće je da sama potpora bitno ne mijenja trgovinu među državama članicama, što je čini dopustivom, ali je njezin narušavajući ukinuti pojava na načinom financiranja, koji potporu u cjelini čini nespojivom s unutarnjim tržištem. S druge strane, kada se pokaže da je porez koji je posebno namijenjen financiranju potpore protivan drugim odredbama Ugovora, Komisija ne može program potpora, kojeg je porez sastavni dio, proglašiti spojivim s

unutarnjim tržištem (vidjeti u tom smislu presudu od 21. listopada 2003., van Calster i dr., C-261/01 i C-262/01, EU:C:2003:571, t. 47. i 48. i navedenu sudsku praksu)

67 Tako na?in financiranja može program potpora kojemu je namijenjen u?initi kao cjelinu nespojivim s unutarnjim tržištem. Stoga se ispitivanje potpore ne može odvojiti od na?ina njezina financiranja (vidjeti u tom smislu presudu od 14. travnja 2005., AEM i AEM Torino, C-128/03 i C-129/03, EU:C:2005:224, t. 45.).

68 Prema sudskoj praksi Suda, da bi se moglo smatrati da je porez sastavni dio mjere potpore, mora postojati nužna namjenska veza izme?u poreza i potpore utemeljena na relevantnim nacionalnim propisima, u smislu da je porezni prihod nužno namijenjen financiranju potpore i izravno utje?e na njezinu visinu i posljedi?no na ocjenu spojivosti te potpore s unutarnjim tržištem (vidjeti osobito presude Suda od 15. lipnja 2006., Air Liquide Industries Belgium, C-393/04 i C-41/05, EU:C:2006:403, t. 46. i navedenu sudsku praksu i od 22. prosinca 2008., Régie Networks, C-333/07, EU:C:2008:764, t. 99.).

69 U predmetnom slu?aju Op?i je sud u to?kama 65. do 86. pobijane presude, koje su bezuspješno osporavane u okviru drugog žalbenog razloga, zaklju?io da iz odredbi mjerodavnog nacionalnog prava proizlazi da iznos potpore koji je dodijeljen RTVE-u ne ovisi izravno o prihodima od predmetnih poreznih mjera jer je taj iznos utvr?en s obzirom na neto troškove nastale pri ostvarivanju zada?e pružanja javne usluge koja mu je povjerena.

70 Konkretnije, kao što to proizlazi iz to?aka 47. i 48. ove presude, Op?i sud u tom je pogledu istaknuo da ?e – u slu?aju da prihodi kojima RTVE raspolaže premaše troškove nastale pri ostvarivanju njegove zada?e pružanja javne usluge – višak, ovisno o slu?aju, biti upla?en u pri?uvne fondove ili u državni prora?un, pri ?emu je najviši mogu?i iznos tih prihoda ograni?en tako da se svaki višak tako?er upla?uje u op?i prora?un države. S druge strane, Op?i sud je utvrdio da je španjolska država, u slu?aju da su spomenuti prihodi nedovoljni za pokrivanje tih troškova, dužna nadoknaditi razliku.

71 Iako je nesporno da je financiranje potpore dodijeljene RTVE-u osigurano predmetnim poreznim mjerama, Op?i je sud, suprotno onomu što isti?u DTS i društva Telefónica, u tim okolnostima mogao u to?ki 104. pobijane presude zaklju?iti da te mjere ne ?ine sastavni dio navedene potpore a da pritom ne po?ini pogrešku koja se ti?e prava.

72 Naime, budu?i da prihodi od predmetnih poreznih mjera nemaju nikakva izravnog u?inka na visinu potpore dodijeljene RTVE-u jer se ni njezina dodjela ni njezin iznos ne odre?uju s obzirom na te prihode – koji, uostalom, nisu nužno namijenjeni financiranju potpore o kojoj je rije? jer je jedan njihov dio mogu?e namijeniti u druge svrhe – ne može se smatrati da postoji nužna namjenska veza izme?u tih poreznih mjera i predmetne potpore.

73 U tom je smislu nevažna okolnost da su predmetne porezne mjere uvedene kako bi se nadoknadio gubitak poslovnih prihoda kojima je RTVE ranije raspolagao, osobito onih od oglašavanja (vidjeti po analogiji presudu od 13. sije?nja 2005., Streekgewest, C-174/02, EU:C:2005:10, t. 27.).

74 DTS-ova argumentacija utemeljena na presudi Laboratoires Boiron ne može dovesti u pitanje iznesena razmatranja.

75 U tom pogledu treba podsjetiti da je u navedenoj presudi Sud u bitnom ocijenio da se u slu?aju asimetri?nog oporezivanja, to jest u slu?aju oporezivanja samo jedne od dviju kategorija operatora koji se natje?u na tržištu, operatori obveznici poreza mogu pozvati na njegovu nezakonitost. Naime, u takvom slu?aju potpora proizlazi iz ?injenice da druga kategorija

gospodarskih subjekata, koja je u izravnom konkurentskom odnosu s kategorijom kojoj je porez nametnut, nije podvrgnuta njegovu plaćanju. Mjera potpore je, prema tome, sam porez, koji zajedno s potporom čini dva neodvojiva elementa jedne te iste porezne mjere. Ta situacija stoga nije usporediva s onom u kojoj je riječ o oslobođenju od poreza opće primjene, odvojitom od tog poreza (vidjeti u tom smislu presudu *Laboratoires Boiron*, t. 30. do 48.).

76 Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava kada je u točkama 98. do 103. pobijane presude ocijenio da porez na operatore naplatne televizije kojeg je DTS obveznik nije usporediv s asimetričnim porezom, spornim u predmetu u kojem je donesena presuda *Laboratoires Boiron*.

77 Naime, kao što je to Opći sud istaknuo u točki 101. pobijane presude, u ovom slučaju predmetne porezne mjere i potpora u korist RTVE-a ne čine dva neodvojiva elementa jedne te iste mjere jer, za razliku od situacije u predmetu u kojem je donesena presuda *Laboratoires Boiron*, neprimjenjivanje predmetnih poreznih mjera zbog njihove eventualne nespojivosti s pravom Unije ne bi za izravnu posljedicu imalo ugrožavanje potpore, s obzirom na to da je španjolska država, kao što to proizlazi iz točaka 48. i 70. ove presude, dužna nadoknaditi razliku između financijskih sredstava kojima RTVE raspolaže i ukupnih troškova kojima je izložen u ispunjavanju svojih obveza pružanja javne usluge.

78 K tome, kao što je to Opći sud također pravilno primijetio u točki 102. pobijane presude, u predmetu u kojem je donesena presuda *Laboratoires Boiron* visina potpore bila je određena samo na temelju iznosa poreza jer je prednost koju su korisnici imali od podvrgavanja svojih konkurenata tom porezu bila nužno ovisna o njegovoj visini. Suprotno tomu, a kako to proizlazi iz točaka 69. do 71. ove presude, iznos potpore u predmetnom je slučaju određen s obzirom na neto troškove nastale pri ostvarivanju zadaće pružanja javne usluge.

79 Nema sumnje da je u ovom predmetu, kako to s pravom naglašava DTS, porez na operatore naplatne televizije također namijenjen financiranju programa potpora u korist RTVE-a koji Komisija smatra državnim potporom u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Obveza plaćanja tog poreza stavlja DTS u još nepovoljniji konkurentski položaj na tržištu na kojem obavlja svoju djelatnost tržišno se natječući s RTVE-om, koji, za razliku od njega, nije obveznik spomenutog poreza.

80 Međutim, kao što je to Opći sud s pravom istaknuo u točkama 84. do 102. pobijane presude, sama ta činjenica nije dostatna za dokazivanje da takav porez čini sastavni dio potpore.

81 Naime, s jedne strane, kako je to Sud već ocijenio, pitanje čini li određeni porez sastavni dio potpore koja se njime financira ne ovisi o postojanju konkurentskog odnosa između obveznika tog poreza i korisnika potpore, nego isključivo o postojanju nužne namjenske veze između spomenutog poreza i predmetne potpore na temelju mjerodavnih nacionalnih propisa (vidjeti u tom smislu presudu od 22. prosinca 2008., *Régie Networks*, C-333/07, EU:C:2008:764, t. 93. do 99.).

82 Tako iz sudske prakse Suda proizlazi da ne postoji nikakva nužna veza između određenog poreza i oslobođenja od tog poreza u korist jedne kategorije poduzetnika, čak i ako potonji obavljaju svoju djelatnost u tržišnom natjecanju s poduzetnicima koji su obveznici poreza o kojem je riječ. Naime, primjena poreznog oslobođenja i njegov opseg ne ovise o prihodu od poreza. Prema tome, obveznici određenog poreza ne mogu se pozvati na to da oslobođenja kojima se koriste drugi poduzetnici čine državnu potporu kako bi izbjegli plaćanje navedenog poreza ili ishodili njegov povrat (vidjeti u tom smislu osobito presudu od 27. listopada 2005., *Distribution Casino France i dr.*, C-266/04 do C-70/04, C-276/04 i C-321/04 do C-325/04, EU:C:2005:657, t. 41. i 42.).

83 S druge strane, kako je to već navedeno u točki 65. ove presude, pravila o državnim potporama na temelju ne obuhvaćaju poreze. Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 96. svojeg mišljenja, prihvatanje DTS-ove argumentacije dovelo bi do zaključka da svaki porez koji se ubire na sektorskoj razini i pogađa gospodarske subjekte koji su u konkurentskom odnosu s korisnikom potpore koja se tim porezom financira treba ispitivati u svjetlu članaka 107. i 108. UFEU-a.

84 Iz prethodno navedenoga slijedi da Opći sud nije počinio nikakvu pogrešku koja se tiče prava kada je ocijenio da porez na operatore naplatne televizije ne čini dio programa potpora u korist RTVE-a.

85 Slijedom navedenoga, drugi dio prvog žalbenog razloga valja odbiti kao neosnovan.

Treći žalbeni razlog, utemeljen na povredi prava prilikom primjene članka 106. stavka 2. UFEU-a

Argumentacija stranaka

86 DTS ističe da je Opći sud u pobijanoj presudi iskrivio temelj drugog tužbenog razloga za poništenje istaknutog u prvom stupnju i utemeljenog na povredi članka 106. stavka 2. UFEU-a. Naime, suprotno onomu što je Opći sud zaključio u točkama 151. i 152. te presude, DTS navodi da pred tim sudom nije istaknuo nijedan argument koji se tiče ukinuća same potpore dodijeljene RTVE-u, nego se ograničio na to da naglasi da način njezina financiranja dodatno otežava njome već narušeno tržišno natjecanje i da je cjelina koju čine potpora i navedeni način njezina financiranja nespojiva s unutarnjim tržištem. DTS smatra da je Opći sud u tom pogledu pogrešno protumačio više njegovih argumenata.

87 Prema njegovu mišljenju, to je iskrivljavanje dovelo do odlučivanja Općeg suda *ultra petita*, mijenjajući tako predmet spora. Budući da je na raspravi pred Općim sudom DTS pojasnio da je raspravljanje o drugom tužbenom razlogu moguće samo ako se prihvati prvi, on smatra da Opći sud nije mogao ispitivati drugi tužbeni razlog, s obzirom na to da je prvi odbio. U svakom slučaju, čak i pod pretpostavkom da je odlučivanje Općeg suda o tom tužbenom razlogu bilo moguće, on ga je mogao odbiti samo iz razloga navedenog u točki 151. pobijane presude, prema kojem Komisija nije bila dužna uzeti u obzir ukinuća poreza na operatore naplatne televizije jer ta porezna mjera nije sastavni dio potpore. Prema DTS-ovu mišljenju, Opći je sud, međutim, izmijenio predmet spora time što je u točki 152. te presude ponovno tumačio drugi tužbeni razlog kao da se odnosi na ukinuća same potpore.

88 DTS smatra da je Opći sud time prekoračio granice svoje nadležnosti u području sudskog nadzora Komisijinih ocjena o poštovanju načela proporcionalnosti iz članka 106. stavka 2. UFEU-a. Naime, Opći sud u okviru tog nadzora može isključivo provjeriti je li Komisija počinila očitou pogrešku u ocjeni, bez mogućnosti da tu ocjenu zamijeni svojom ili, *a fortiori*, da ispita detalje koje Komisija nije analizirala. Stoga, budući da je Opći sud potvrdio Komisijinu odluku prema kojoj porez na operatore naplatne televizije nije sastavni dio predmetne potpore, mogao je zaključiti samo da ju je institucija s pravom odobrila. S druge strane, Opći se sud, prema DTS-ovu mišljenju, nije smio izjašnjavati o pitanjima poput opasnosti od RTVE-ovih protutržišnih postupaka, osobito zato što ni Komisija nije razmatrala ta pitanja.

89 RTVE tvrdi da je treći žalbeni razlog nedopušten. U svakom slučaju, potonji dijeli mišljenje Kraljevine Španjolske i Komisije da je taj razlog bespredmetan, odnosno u najmanju ruku neosnovan.

Ocjena Suda

90 Valja istaknuti da se treći žalbeni razlog u cijelosti oslanja na premisu da je Opći sud pogrešno protumačio doseg drugog tužbenog razloga za poništenje istaknutog u prvom stupnju i utemeljenog na članku 106. stavku 2. UFEU-a.

91 Treba, međutim, napomenuti da DTS u okviru žalbe ne osporava nijedan od zaključaka Općeg suda iz točaka 113. i 167. pobijane presude na temelju kojih je odbijen drugi tužbeni razlog.

92 Konkretnije govoreći, DTS uopće ne ističe da je taj dio pobijane presude zahvaćen pogreškama koje se tiču prava, naglašavajući prije svega da se njegova žalba ne tiče usklađenosti potpore dodijeljene RTVE-u s člankom 106. stavkom 2. UFEU-a.

93 Iz navedenoga slijedi da, čak i da je osnovan, treći žalbeni razlog ne može dovesti do ukidanja pobijane presude.

94 U tim okolnostima, treći žalbeni razlog valja odbiti kao bespredmetan.

Razlozi koje su istaknula društva Telefónica, a koji se temelje na povredi članka 40. Statuta Suda Europske unije i članka 106. stavka 2. UFEU-a

95 U svojem odgovoru na žalbu društva Telefónica istaknula su razlog utemeljen na povredi članka 40. Statuta Suda Europske unije, u okviru kojeg tvrde da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je odbacio kao nedopuštenu njihovu argumentaciju u vezi s povredom članka 108. UFEU-a.

96 Društva Telefónica u tom su odgovoru također istaknula razlog utemeljen na povredi članka 106. stavka 2. UFEU-a, u okviru kojeg navode da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava kada je svoj nadzor ograničio isključivo na pitanje poštuje li se predmetnim programom potpora na temelju proporcionalnosti, oslanjajući se u tom smislu na diskrecijski prostor kojim Komisija raspolaže.

97 Nesporno je da se navedenom argumentacijom nastoji ishoditi ukidanje pobijane presude iz razloga koje DTS nije istaknuo u okviru žalbe.

98 Naime, s jedne strane, DTS se u prilog žalbi uopće nije pozvao na povredu članka 40. Statuta Suda Europske unije. S druge strane, iako je treći žalbeni razlog formalno usmjeren na povredu članka 106. stavka 2. UFEU-a, sam DTS u žalbi je pojasnio, kao što to proizlazi iz točke 92. ove presude, da njome ne nastoji osporiti analizu usklađenosti potpore dodijeljene RTVE-u s navedenom odredbom, nego da u okviru tog žalbenog razloga Općem sudu zamjera samo to da je iskrivio neke od njegovih argumenata.

99 Na temelju članka 174. Poslovnika, zahtjev sadržan u odgovoru na žalbu usmjeren je na njezino potpuno ili djelomično prihvatanje ili odbijanje.

100 Nadalje, u skladu s člankom 172. tog Poslovnika, stranke u postupku pred Općim sudom mogu posebnim aktom, različitim od odgovora na žalbu, podnijeti protužalbu, koja, prema članku 178. stavku 1. i trećoj rečenici u stavku 3. tog članka spomenutog Poslovnika, mora biti usmjerena na potpuno ili djelomično ukidanje pobijane presude i utemeljena na razlozima i argumentima koji ne smiju biti jednaki onima iz odgovora na žalbu.

101 Iz dviju odredaba promatranih zajedno proizlazi da se zahtjev za ukidanje pobijane presude

istaknut u odgovoru na žalbu ne može temeljiti na razlozima koji su različiti od onih istaknutih u žalbi ili su o njima neovisni, već se takvi razlozi moraju istaknuti u okviru protužalbe.

102 Slijedom navedenoga, valja kao nedopuštene odbaciti razloge koje su istaknula društva Telefónica, a koji se temelje na povredi članka 40. Statuta Suda Europske unije i članka 106. stavka 2. UFEU-a.

O protužalbi

103 U prilog svojoj protužalbi društva Telefónica ističu jedan jedini razlog, utemeljen na povredi članka 40. Statuta Suda Europske unije počinjenoj time što je Opći sud kao nedopuštenu odbacio njihovu argumentaciju u vezi s povredom članka 108. UFEU-a.

Argumentacija stranaka

104 Društva Telefónica tvrde da Opći sud nije mogao kao nedopuštene odbaciti razloge za poništenje utemeljene na povredi članka 108. UFEU-a koje su istaknula u prvom stupnju jer ti razlozi – prvi put izneseni u intervencijskom podnesku – nisu bili povezani s predmetom spora.

105 Prije svega, Opći je sud, prema njihovu mišljenju, u točki 216. pobijane presude neutemeljeno uputio na presudu od 19. studenoga 1998., Ujedinjena Kraljevina/Vijetnam (C-150/94, EU:C:1998:547), iako se društva Telefónica na nju nisu pozivala.

106 Nadalje, u točki 217. pobijane presude Opći sud nije pojasnio na koji način presuda od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414) opravdava to da je intervenijent u postupku po tužbi zbog povrede obveze slobodniji od intervenijenta u postupku po tužbi za poništenje kada je riječ o mogućnosti isticanja razloga koje glavna stranka nije navela. Društva Telefónica smatraju da bi članak 132. stavak 2. Poslovnika, koji intervenijentu nameće obvezu navođenja svojih razloga, izgubio smisao ako bi se potonji morao ograničiti na razloge koje je istaknula glavna stranka.

107 RTVE tvrdi da je protužalba nedopuštena. S jedne strane, u njoj se, protivno drugoj rečenici u članku 178. stavku 3. Poslovnika, ističe razlog koji je istovjetan jednom od onih koje su društva Telefónica navela u odgovoru na glavnu žalbu. S druge strane, u toj se protužalbi ne navodi precizno koji se dijelovi obrazloženja presude pobijaju, što je protivno prvoj rečenici navedene odredbe. U svakom slučaju, RTVE predmetnu protužalbu smatra neosnovanom. Kraljevina Španjolska i Komisija također drže da argumente društava Telefónica treba odbiti.

Ocjena Suda

Dopuštenost protužalbe

108 Što se tiče dopuštenosti protužalbe, treba podsjetiti da, u skladu s drugom rečenicom u članku 178. stavku 3. Poslovnika, razlozi i argumenti istaknuti u potporu protužalbi ne smiju, kako je to već navedeno u točki 100. ove presude, biti jednaki razlozima i argumentima iz odgovora na glavnu žalbu.

109 U predmetnom se slučaju pokazuje, u što nema sumnje, da razlog koji su društva Telefónica istaknula u prilog protužalbi, utemeljen na povredi članka 40. Statuta Suda Europske unije, u cijelosti odgovara jednom od razloga iz njihova odgovora na DTS-ovu glavnu žalbu.

110 Međutim, zahtjev iz druge rečenice u članku 178. stavku 3. Poslovnika može se razumijevati samo na način da potiče na premisi prema kojoj su razlozi i argumenti iz odgovora na žalbu slični onima istaknutima u glavnoj žalbi jer se u suprotnom dovodi u pitanje razlikovanje glavne žalbe i

protužalbe koje je provedeno u Poslovniku Suda.

111 U predmetnom služaju, kako to proizlazi iz tožaka 95. do 102. ove presude, razlog koji su ponudila društva Telefónica u odgovoru na DTS-ovu glavnu žalbu, utemeljen na povredi žlanka 40. Statuta Suda Europske unije, proglašen je nedopuštenim jer je razližit od žalbenih razloga.

112 Kada je rijež o zahtjevu iz prve reženice u žlanku 178. stavku 3. Poslovnika, dovoljno je napomenuti da su u protužalbi izrižito navedene tože 207. do 218. pobijane presude i da, prema tome, ona s preciznošžu upužuje na to koje dijelove obrazloženja te presude pobija.

113 U tim okolnostima treba smatrati da je protužalba dopuštena u dijelu u kojem obuhvaž a tože 207. do 218. pobijane presude.

Meritum

114 Kad je rijež o osnovanosti protužalbe, valja podsjetiti da stranka kojoj je na temelju žlanka 40. Statuta Suda Europske unije dopuštena intervencija u postupak pred tim sudom ne može izmijeniti predmet spora kako je omežen zahtjevima i razlozima glavnih stranaka. Iz toga slijedi da su dopušteni jedino intervenijentovi argumenti koji ulaze u okvir odrežen tim zahtjevima i razlozima (presuda od 7. listopada 2014., Njemažka/Viježe, C-399/12, EU:C:2014:2258, t. 27.).

115 U predmetnom služaju jedinim protužalbenim razlogom društva Telefónica prigovaraju Opžem sudu to što je u tožkama 207. do 218. pobijane presude kao nedopuštene odbacio razloge za poništenje koje su pred tim sudom istaknula u intervencijskom podnesku, a u kojima su Komisiji zamjerala povredu žlanka 108. UFEU-a.

116 Nesporno je da se DTS nije pozivao na povredu te odredbe u okviru tužbe u prvom stupnju jer su se tri tužbena razloga koja je istaknuo kako bi ishodio poništenje sporne odluke temeljila na povredi žlanka 107., povredama žlanaka 49. i 64. te na povredi žlanka 106. stavka 2. UFEU-a.

117 Iz toga proizlazi, kako je to Opži sud ocijenio u tožki 212. pobijane presude, da razlozi koje su društva Telefónica istaknula u intervencijskom podnesku pred Opžim sudom nisu povezani s predmetom spora kako ga je omežio DTS te tako mijenjaju okvir spora na nažin protivan žlanku 40. Statuta Suda Europske unije.

118 U tom pogledu Opži sud s pravom je u tožki 217. pobijane presude ocijenio da rješenje prihvaženo u presudi od 8. srpnja 2010., Komisija/Italija (C-334/08, EU:C:2010:414), u okviru postupka po tužbi zbog povrede obveze na temelju žlanka 260. UFEU-a, nije moguže primijeniti na tužbu za poništenje na temelju žlanka 263. UFEU-a.

119 Naime, postupak zbog povrede obveze poživa na objektivnom utvrženju da država žlanica nije poštovala obveze koje joj nameže pravo Unije (vidjeti osobito presudu od 6. listopada 2009., Komisija/Španjolska, C-562/07, EU:C:2009:614, t. 18.).

120 Iz toga slijedi, kako je to Opži sud s pravom ocijenio u tožki 217. pobijane presude, da u okviru tog postupka Sud mora izvršiti sva utvrženja potrebna za donošenje zaključka o povredi obveze, tako da sredstvo obrane koje je istaknuo intervenijent u pogledu žinjenine ili pravne okolnosti koju Komisija mora nužno ispitati u okviru svoje analize ne može izmijeniti okvir spora, žak i ako se na to sredstvo dotižna država žlanica nije pozivala. Suprotno tomu, tužba za poništenje ogranižena je, mežu ostalim, razlozima koje je istaknuo tužitelj.

121 Nadalje, iako na temelju žlanka 132. stavka 2. tože (b) Poslovnika intervencijski podnesak mora sadržavati intervenijentove razloge i argumente, to ne znaži da je on slobodan pozivati se na nove razloge, razližite od onih koje je istaknuo tužitelj. Naime, kao što je to nezavisni odvjetnik

istaknuo u točki 219. svojeg mišljenja, ta je odredba dio ograničenja utvrđenih u okviru intervencijskog postupka i treba je tumačiti u svjetlu članka 129. tog Poslovnika, prema kojem intervencija može imati za svrhu samo podupiranje, u cijelosti ili djelomično, zahtjeva jedne od stranaka, akcesorna je glavnom postupku i intervenijent prihvaća postupak u stanju u kojem se nalazi u trenutku njegove intervencije.

122 Što se tiče prigovora u okviru kojeg društva Telefónica zamjeraju Općem sudu to što je u točki 216. pobijane presude uputio na presudu od 19. studenoga 1998., Ujedinjena Kraljevina/Vijeće (C-150/94, EU:C:1998:547), dovoljno je napomenuti da je on potpuno bespredmetan jer ne može pobijanu presudu opteretiti pogreškom koja se tiče prava, s obzirom na to da spomenuta društva uopće nisu istaknula da je ocjena Općeg suda u navedenoj točki pravno pogrešna.

123 Slijedom navedenoga, jedini razlog protužalbe valja odbiti kao neosnovan.

Troškovi

124 Na temelju članka 184. stavka 2. Poslovnika, kad žalba nije osnovana, Sud odlučuje o troškovima. U skladu s člankom 138. stavkom 1. istog Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje *mutatis mutandis* i na žalbeni postupak, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

125 Budući da DTS nije uspio u postupku te s obzirom na to da je Komisija zatražila da on snosi troškove, valja odlučiti da će, uz vlastite, DTS snositi i Komisijine troškove u okviru postupka po glavnoj žalbi.

126 Budući da društva Telefónica nisu uspjela u postupku po protužalbi, a Komisija je zatražila da im se naloži snošenje troškova, također valja naložiti da će spomenuta društva, uz vlastite, snositi i Komisijine troškove povezane s protužalbom.

127 U skladu s člankom 184. stavkom 4. navedenog Poslovnika, društva Telefónica snosit će vlastite troškove postupka po glavnoj žalbi, dok će RTVE snositi vlastite troškove u tom postupku kao i vlastite troškove povezane s protužalbom.

128 Na temelju članka 140. stavka 1. spomenutog Poslovnika, koji se na temelju njegova članka 184. stavka 1. primjenjuje *mutatis mutandis* i na žalbeni postupak, države članice koje su intervenirale u postupak nose vlastite troškove. Sukladno tim odredbama, Kraljevina Španjolska snosit će vlastite troškove.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Žalba se odbija.**
- 2. Društvu DTS Distribuidora de Televisión Digital SA nalaže se da, uz vlastite, snosi i troškove Europske komisije u postupku po glavnoj žalbi.**
- 3. Društvima Telefónica de España SA i Telefónica Móviles España SA nalaže se da, uz vlastite, snose i troškove Europske komisije povezane s protužalbom.**
- 4. Corporación de Radio y Televisión Española SA (RTVE) i Kraljevina Španjolska snosit će vlastite troškove.**

Potpisi

* Jezik postupka: španjolski